

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortutca 1861. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bérlegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Vogliernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási czikkok sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, n. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délbén.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Pest, nov. 20. 1867.

Dózsa Elek képviselő halála, pártkülönség nélkül, osztatlan részvétet gerjesztett nem csak a képviselő testületben s a tudományos férfiaknál, de a pesti polgárságnak még alsóbb rétegeiben is.

Deák Ferencz eszméje az, hogy az elhunyt, mint hazánk egyik kitűnő férfi, aképp temessék el, mint szokták az őskori görögök eltemetni nagyhalottaikat: országos költségen.

E tárgyban holnap országgyűlés fog tartatni.

Az erdélyi képviselők egyetértőleg Gajzágó Salamont ajánlák, a képviselőház részéről szónoklatot tartani az elhunyt felett.

A gyász-ünnepély a jövő pénteken fog megtartatni.

Két sarcophág lesz emelve, egyik a muzeum dísztermében, a másik a reformáltak egyházában.

Az előbbin lesz a koporsó pénteken kiterítve, hol a képviselőház részéről kijelölendő szónok fog beszélni. Innen a halott a ref. egyházba vitetik, kísérve az országgyűlés, az akadémia tagjaitól s a közönségtől.

Az egyházban Török superintendens fog halotti beszédet tartani, mely után a koporsó az egyház kriptájába tétetik, honnan aztán estve az indóházba fogják átszállítani.

A szombaton reggeli vonattal indítják a halottat Kolozsváron át Maros-Vásárhely felé, holnap meghatározandó számu, körülbelül két képviselő s egy házhivatalnok kíséretében.

Ez az előleges program, a képviselőház questora már kezébe is vette az ünnepély rendezése körüli intézkedést, mely az ország méltóságának megfelelő díszszel fog végbevitetni.

MAKKFALVI

DÓSA ELEK.

Megdőbbsenve állunk országos halottunk koporsója mellett, s ha van valami, a mi vigasztal, az nem egyéb, mint a hazafiak öszinte és buzgó részvéte, az ország souverain képviselőjének nagy elismerése azon munkás élet iránt, melynek minden órája a haza ügyéért volt szentelve.

Azon nemzedéke Erdélynek, mely 1848-ban a hazafi kötelességek teljesítésének végkényszerűségében fegyverrel is védette az alkotmányt, s azon férfiak, kik most olykor szélső követelésekkel szemben népszerűségük kockáztatásával is védik a legitimitást és visszavívott békét: csaknem mind az ő ajkáról tanulták a szent törvényt; az ő kisugárzó szellemétől kölcsönzik a szintoly higgadt, mint rendületlen alkotmányos szellemet.

Egy szép élet futott le előttünk, mely magának semmit sem követelt a hazától, de a mely a hazáért megtette mindazt, a mit a haza az egyes polgároktól tehetségük szerint joggal követel.

Egy tanintézet csöndjében munkált Dózsa Elek, hazafi kötelességeit vallásos buzgalmával párosítva. Azon nagyszerű tudományos készség, melyet nagy esze s vas szorgalma által elsajátított, megnyerő módja, befolyása s barátságos összeköttetése által ki volt annyira egészítve, hogy akár az anyagi követelések, akár az ambitio magasabb fokozatait elérhesse; de ő szellemét hűfelekezete egyik főiskolája azon tanszékének szentel, melynek hírét hozzá méltó atyja alapította meg, s ő magasra fokozta, annyira, hogy a jogtudományt sovargó ifjúságnak egykor a m.-vásárhelyi ref. főtanoda Mekkájává vált. Búszkesége volt azon szerény kör, melyet ő fényessé tett, s melyért visszautasítja a világi hatalom sok szép fényes polczait, melyekkel, kivált a legutóbbi években, bőv mértékben volt megkínálva. Az ő ambíciója az volt, hogy hűfelekezetének székely főiskolájában a szabadelvűen törvényes és alkotmányos szellem fölülje mindig méltó apostolait, s e törekvést beoltani törekedett méltó utódjában.

Ezen főladatnak élt ő s csak kétszer ragadtatta ki magát szerény, békés köréből,

midőn szíve és fútoló esze egyaránt úgy ítélte, hogy az elhívó szótát a haza parancsa.

Igy szállott ki békés köréből 1849-ben, midőn mint Brassó vidék s város kormánybiztosa ezen ország végküzdelmei közt legveszélyesebb ponton foglalta állást. A kötelesség szigorait hogyan párosítja bölcseséggel és humanitással, bizonyítja az, hogy midőn a despotismus őt üldözöbe vette, Brassó város és vidék lakói járultak közbe védelmezésére. A kénytelen boszu őt is martalékaul ragadta, áttorturálták őt az auditori durva kinyomozás gyötrelmein, melyekhez képepest, a mint ajkáról gyakran hallottam, a fogság maga reá nézve enyhület volt. Ott gyötörték a rideg büntetésben ezen a házra s emberi ségre nézve oly becses életet. Ott veték meg alapját azon testi elgyengülésnek, mely éppen most e hó 19-kén délelőtt 11 és 12 óra közt élte végkatasztrófáját előidézte.

Ide is a haza parancsszava hozta őt. Terhesek voltak reá nézve a képviselői pályája szellemi és anyagi nyugtalanosságai s lélekigató küzdelmek; de bármily szerény volt e férfi, érezte, hogy Erdélynek szüksége van reá, ilt akart lenni ő meg Erdély uniójának részletei megalapítva lesznek, ezt szabta képviselői pályája határkövéül; és megállotta volna a küzdelmet, de a végzet irgalmatlan volt hozzá, megtörvén szándokait, irgalmatlan hozzánk, kiragadván őt körünkől éppen akkor, midőn legnagyobb szükségünk volt mérhetlen ismereteire.

Minden sikerült neki, ő volt megmondója a makkfalvi népiskolának, s megalapítására a barátság s köztisztvislet befolyását bölcsen használta fel, ő emelte virágzóvá a m.-vásárhelyi főiskolát, úgy napjainkban hő buzgalma s fáradhatlan munkássága hozta létre a jogakadémiát, szerény magányában irt jogtudományi munkáját barátjai adták közre, s a nemzet akadémiaja a legnagyobb akadémiái díjjal tisztelte meg; megértte az időt, hogy azok, kik tanítványai voltak, mint kifejezett csillagok a haza égen tündököjenek; az intézetnek, melyet szenvedélylyel ápolt, további ápolására megértte tért foglalni saját szeretett fiát — mindenben célt ért, csak egyben nem, a min pedig oly annyira csüngött, hogy Erdély egyesülésének művén a tetőzetet teljesen befejezni segíthessen.

Most ott nyugszik ő rideg érzékporsójában, hátrahagyva reánk az életküzdelmét, a nagy politikai leüleplést, hogy ha azt újabb láz föl nem zavarná. Szelleme tanai-ban ezer sugarakban oszolván szét, fennmarad ugyan még közöttünk, de ki az, a kinnél e sugár kinötte magát akkorára, mint amannál, kitől emezt kölcsönözte?

Hisz pótolja a nagy erőt a kisebb erők egyesülése, sőt hol egyetértés van, a haza mindig kiépüli sebeit.

Az alkotmányos élet első hevének lázas hatása után talán az egyetértés lelke közünkbe is végképp leszáll; a kik hűvek lesznek hozzá, hűvek nyomdokaihoz s tanaihoz, hűságtól s dicsvágytól menten fogják szebb érzelmeiket s jobb erejüket a hazának szentelni, s a politikust, kit nem hű dicsvágy, nem gyermekes tapsvadászat, hanem a haza sorsa feletti aggalom, s a hazafiság mindent áldozó erejében vetett bizalom vezet irányában, az fölleli a kellő higgadságot s életbölcséletet, melyeknek szellemi szülötjei hozhatnak üdvöt s boldogságot a hazára.

Lebegjen sokáig közöttünk az ő hazafiságának szelleme, s legyen áldott emlékezte nemzetünk kebelében.

Pest, november 20. 1867.

Dózsa Dániel.

Dobokamegyei hangok.

E megye egyike azon szerencsétlen erdélyi megyéknek, melyek a régi kor vérendszere alapján, a legrosszabb felosztással bírnak.

Egy térképre vetett pillantás ez állítást böven igazolja, mert egy 37 1/2 négyzet mértföld terület 93,755 lélekkel, ugy alakitva egy törvényhatósággá, hogy a székhelyegek egymástól 26 mértföldre essenek, már pedig a Krasznamegyével és K.-Szolnokmegyével határos meszes Szent-György és Örmező a Beszterczén felül fekvő Kusmához e távolságot adják ki, közigazgatási tekintetben bizony se helyesen, se olcsón nem kezelhetnek.

E földrajzi fekvés következtében a megye elosztása is oly egyenetlen, hogy például a felső-al-

kertület egyik járása az egeregyi nagyobb, mint az alsó-kertület kerlési és borgói járásai, mert az első egyedül 6 □ mfdld 7,531 hold 788 □, míg a két utóbbi összesen 6 □ mf. 2,373 b. 1077 □.

Ezért nem is volt e megyének soha állandó székhelye, és nincs ma is.

Idegen területen szellemkedik, s csak hivatalos helyiségekről Szamosújvárt 1,700 forintot fizet o. é. évenként, a vidéken pedig az egyesbíróságok helyiségeiért 400 frton feljül. És e helyiségek mégis annyira ki nem elégítők, hogy az 1868-iki költségvetésben azok bérének tetemes felemelése hozatott ajánlatba.

A helytelen felosztás elvitathatlan keserű gyümölcse az is, hogy az országban rosszabb útai egy megyének sincsenek, pedig népe útkészítéssel eléggé terheltek, mert sokszor annyira megoszlik a munkaerő, hogy a dolgozók két napi távolságra is elrendeltetnek saját helységeikből, honnan nem ritkán rossz időben szekérrel kiemenni nem képesek.

El lehet mondani azt is, hogy az egyetlenegy várost felmutatni nem tud megye a közlekedés és kereskedelem terén legritimvebb állapotban van.

Az anyagi hátralek, mint mindenütt, ugy itt is, a szellemi vontatottságot húzza maga után, mert e megye ktlőben igen tiszteltreméltó és nagy számú értelmisége, igen nehezen összpontosítható. A legközelebb nov. 4-kén tartott megyei bizottmányi gyűlés is ez állítás mellett tanuskodik, mert a 220 tagból álló bizottmányt egy választásnál 51 szavazat képvisel, és ha azokat, kik nem szavaztak, odaszámítjuk, lehetünk össze vissza 58-an.

Nem is lehet csudálni, ha sokan iróznak téli időben két napi rossz út kellemetlenségeinek magukat kitenni, kivált ha hozzáteszzük, hogy a megyei önkormányzat nálunk még inkább az óhajok közé tartozik s az érdekeltég delejének, a sikernek hiányában nem kevesek türelmetlenek és sokan közönyösek.

És itt mielőtt áttérnénk a lefolyt megyei bizottmány politikai és társadalmi részletezésére, legyen szabad kiindulási pontomra visszatérve, azon véleményemet kifejezni, hogy igen sietős teendője a törvényhozásnak az erdélyi megyék új felosztása.

A mi a megyei bizottmányt illeti, az a legszébb renddel, lehet mondani patriarchalis gyűgyűgással folyt le. A b. főispán úr megelégedését fejezte ki az ujon választott tisztikar iránt, a tisztikar e koszorút méltán nyújtá vissza tisztelt elnökének. A leiratok, melyek a felséges uralkodó párhoz intézett hódoló, a miniszteriumhoz tett bizalmi és kir. biztos ő nagyméltóságához küldött üdvözlő feliratokra érkeztek, illő tisztelettel fogadtattak. Még a tisztujtáskor megválasztott és felesketett keblipénztárnokunk Jancsó Mihálynak hivatalában meg erősítettése és a mellé rendelt pénztári ellenörködő írónak Theil Camilló eddigi megyei írónk személybeni kinevezetése, tudomásul vétetett. Felmutattattak a koronázási érmek, felolvastattak a diszpéldányba foglalt megerősített és a koronás király által sajátkezűleg aláírt s a miniszterelnök által ellenjegyzett új törvényezik. Ezekután a bizottmány albizottmányokra oszlott, melyek nevezetesen az új tisztikarnak beléptével történt hivatalos átvételek és átadásokról szóló jelentések megvizsgálására, a jelenlegi tisztség ügykezelése megbírálására, az 1868-diki megyei költségvetés megkésztésére, a vallás és közoktatási miniszter úr által terjesztett népnevelési ügybeni véleményadásra, a honi hatóságoktól nagy számmal érkezett átiratok tartalmának megtekintésére, s azok föléli véleményadásra, végül az általános sajnálatra hivatalos állásáról lemondó törvényszéki aljegyző Török József helyébe történendő választás szvazatainak beszédésére nevezettek ki.

Ez albizottmányok mind is megoldák szorgalmasan és lelkiismeretesen feladatukat, a népnevelés ügyében, kinevezetten kívül, mely talán éppen a tullekismeretesség miatt semmi véleményt nem adott. Azonban ez ügy se maradt felkarolatlan s e megye bizonynyal nem fog hátramaradni e szentnek nevezhető kötelesség teljesítésében.

Legnehezebb feladat jutott ez albizottmányok közül annak, mely a honi hatóságoktól a mult megyei bizottmány tartásától fogva, a megyei közönséghez érkezett átiratok megvizsgálása végett volt kinevezve. De e bizottmány ifju és erős vállakra téve feladatát, mert tollnokára tiszteletbeli aljegyző b. Bánfi Dezsőre téve azt, ki meg is oldá embe-rül. Szeretném e tisztelt ifju hivatalársamat megdicsérni, de félek, hogy hízélsége veszik, mert a főispán fia... aztán nincs is szüksége a dicséretre. Azonban engedje meg a t. báró úr azt a megjegyzést, hogy habár a csendes családí tűzhely a legimádandóbb szentély s egy jó gazda, a világ első

polgára, mégis annak, kinek elismert hivatása van a köztgyűltől félrevonulni, hiba.

A legutóbb említett albizottmány ajánlatának alapján, magacvá tette a megyei bizottmány a Torda városa képviselő testületének feliratát a vasút vezetése tárgyában a hasonló értelemben feliratot intézett; ugy szintén a máramarosai felszólítás következtében felirtunk a sóárulás érdekében: határozatot hoztunk a katonasággal közlekedés ügyében stb.

A megtűrt törvényszéki aljegyzőségre megválasztatott Pap László, megyei román ifju, ki jelenleg Pesten miniszterelnöki fogalmazó-jelölt.

A megyei költségvetés 1868-ra 65,602 forint 50 krba állított meg. Nagy összeg, de nem oly nagy, mint a legközelebb lefolyt két év előttié voltak. S ha hozzáteszzük, hogy a megyei bizottmány az utazási napidijakat és mértföldi felszámítást elvetendőnek határozta, és hogy a költségvetésben az összegnek ötödénél több oly mennyiség, mely kamatozó tőkének és egyrésze mint közegészségi tekintetben befektetésnek nevezhető, soknak nem mondható. Ez összeg a megye egyes adójának 22 századát teszi, s ha a megye az azt megillető igazi önkormányzat gyakorlatába jönné s a jövedelmi források megnyitása és sok oly költségek megtakarítása hatáskörébe jutna, melyek most, bátran lehet mondani, a haza jólléte iránt nem igen lelkesült közegek által kezeltenek, binni lehet, hogy nem sokára kiérdemelt összeggé válna.

Végül egy nagyszámból álló albizottmány neveztetett ki, több közgazdasági ügyekre nézve, a következők megyei bizottmány elébe leendő terv-készítés végett.

Örvendetes jele a megye bígadságának, hogy ez indítvány egy román társunktól jött s egyáltalában, hogy román testvéreink egészen lépve a régebben fajrajongásig menő működési térről, a gyakorlati kérdések körül igyekeznek velünk haladni. Ha egy kis féltékenység van is, a mi kötelezettségünk ezt elenyészletni.

Es most áttérünk a megyei bizottmány társulati hangulatára.

Egy megyei bizottmány főispáni ebéd nélkül képzelhetlen. A mi ebédeink rendszeren kedélyesek szoktak lenni, a mostani kedélyességet határtalanul emelte az, hogy főispánunk legelső felkötésénél a felséges uralkodó párra, jelenlevő kanonok, Serbán úr, a miniszteriumra mondott lelkes köszöntésével egészíté ki.

A két főispáni ebédén kívül volt egy köz-költségen rendezett társas vacsora is. De bár a szívélyesség s a nedély itt se hiányzott, a cél mégse volt elérve. Mert ennek célja az volt, hogy e vacsorán felmutassanak a megye területén termelt különböző borok, s az által egy alap fektessék le a megyei bortermelés emelésére.

Fájdalom, az elég korán kibocsátott felszólítások nem eredményezték a kívánt sikert, mert egyrészt a társaság a második nap estjén csak 28-ra apadt, a küldők pedig elkéstek. Egyik legnagyobb birtokosai közül a megyének a felszólítást egészen mellőzte, egyik szállítója büszkesége miatt, bebizonyított legjobb akarata mellett, képviselőletlen maradt.

Voltak azonban olyanok, kik tulságosan kegyesek voltak járulni a célhoz, s ezek közt mint a megye köztisztvisletében s a megyei gyűlések látogatásában legbuzgóbb veterán előállott most is, idős gróf Bethlen Sándor, mellette Cserhalomtáj egyik nagybirtokosa, Pattanyus Jakab, Makasai Miklós, Kerlézs úr gróf Bethlen Gábor és lelkes papunk Vályi Elek.

Nem esoda, hogy Cserhalom tája a megye gyöngye, s e gyöngy gyöngyöző nedvéből még most is hálás emlékekkel őrítünk baráti körben egy-egy poharat a tisztelt küldöktől, valamint a közszere-tetben álló erélyes szolgabíróért, ifj. Fejérvári Károlyért, a kiállítás leghívebb előmozdítójáért.

A vacsora alatt a császári bor találattott leg-izletesebbnek, s lelkes papunk ennek nedvét ajánlá, nem kevés császári keserűség-takaró lepleül.

Legyen tudtára a tisztelt barátomnak, hogy a tulajdonos grófné két palaczkot ajándékozott nekem, melyek peccát alatt fognak állani, míg alkal-mam lesz azt vele kiírtni a tisztelt grófné, férje s legmondosabban nevelt szeretett gyermekei egész-ségükre.

E vacsora egyik részvényese főispánunk volt, s a pohárköszöntések éjjelíg oszlatak el a nap fáradalmait, melyek egyike, éppen nevenapján a köz-lekedésminiszter úr ő nmígának, a helyszínről egy-beköltött táviradai tudósítással hangzott el. — Megyei birtokos és tiszteletbeli főjegyző Janka Lajos bo-rai, melyek később kostoltattak meg, minden tekin-

tehen oly jeles, hogy bármely kiállítás díszére válnának.

A czél odaboztatott, de az el lett érve, hogy az egyetértés és szívélyesség oly tanúságát tettük le, melyet nem hiszem, egy megye is inkább felmutathatna. Hát ha még jó felosztás volna! Ezért új és jó felosztás for ever! S. J.

Kővárvidék közgyűlése nov. 9-ken.

Mint hogy jelenleg hazánkban annyiféle oldalnak az emberek, s különösen a baloldaliak közep és felső bordái is vannak; a gyűlés folyama alatt szigorán ügyeltem, hogy ezen csaknem egészen román polgárok- s hivatalnokokból álló kapitányságban a felelős magyar minisztériális kormányzat felévi időszaka alatt, ki, melyik oldalnak a bordájába szövedött be, s nyíltan irhatom, hogy czélem sikerült. Ugyanis:

Közgyűlésünk minden tagja, kivétel nélkül, az országgyűlés által hozott s király ő Felsege által szentesített első törvényeziknek kihirdetése alkalmával, midőn a magyar korona, apostoli király s királyné ő Felsegei és gr. Andrássy Gyula miniszterelnök nevei említettek, harsogó éljenty, kitörő szövegeket kiáltottak, s a gubás bizottmányi tagok hámszoros keresztvetéssel erősítették meg keblük azon forró óhaját, hogy Isten az ország koronás királyát, királynéját s kormányzó főnökét hazánk felvirágoztatására s annak összes népei boldogítására, sokáig éltesse.

A vidéki tanácsot ezen összhangzatu nyilatkozatából tisztán átláthatni, hogy Kővárvidék értelmisége s minden nemzetiségű összes népe, nemcsak polgári büszséggel, hanem valódi vallásos buzgalommal is ragaszkodik a Szent István koronájához, melyet király és királyné ő Felsegeik személyéhez, s az összes hazának felvirágoztatására s minden polgárainak boldogságot ígérő magas kormányához.

A mi illeti a főkapitányi étteremben díszbéd alkalmával uralkodott szellemet, én úgy tapasztaltam, hogy igen sokszor a megyei tanácsokban sokak által önmagokban foltott politikai hit és értelem a főispáni díszbédok pohárköszöntéseiben tolmácsoltnak; éppen azért szoros figyelemmel kísérem czélem elérhetése végett az itt történt pohárköszöntéseket is.

Főkapitány ő mlgá emelt elsőben is poharat a vidék közönsége hosszas életért. Szeretett és megelégedését nyilvánította azon szilárd ragaszkodás s bizalomért, melyet eddig a vidék közönsége mind saját személye, mind azon alkotmányos kormány s annak intézményei iránt tanúsított, melynek ő e kapitányságban képviselője; felkéri a vidék közönségét ezutánra is a kölcsönös bizalomra.

Ezután egy bizottmányitag emelt poharat. Főemlített, hogy éppen féléves Kővárvidék restaurációjá, azóta mind a természeti, mind a hazai politikai világban sokféle változások történtek. Amott a viráglobok lehullottak, itt alkotmányvirág nyílt, király-koronázás, alkotmányos kormányzás, önmérséklet, túlhevesség, komoly fontolgatás, túljajongás, Ghiczy, Kossuth (zúgás) és Deák-párt-alakulás tűnnek fel s tűnnek el a magyar érzékek politikai láthatárán. Ő ürvend, hogy az elváltotatás ily dívó korszakában ismer egy nevezetes egyént, ki tekintve a múltat és jelent, egész életében a megfontoló ész politikáját követve, kimondott elvét soha nem változtatta, ezen egyéniség hosszas életért, alkotmányos magyar kormányunk erős támaszáért, a tiszta ész houboldogító politikáját rendületlenül követő nagy honfűrt, e vidék jeles főkapitánya Uffalusi Miklós ő mlgáért emeli poharat.

A harmadik poharat újra főkapitány ő mlgá emelte a megyei bizottmány azon tisztelt tagjaiért, kik Szatmármegyéből mai gyűléstinken megjelenni s a tanácskozás folyamát szíves részvétükkel kísérni méltóztattak. Óhajta, hogy ők is, mint Kővár fia, elhagyva a balra lejtést, a megfontoló józan ész szilárd politikáját kövessék, ne szatmármárkodjanak, hanem alkotmányos politikai hitvallásokban, legyenek Kővár.

Papp Zsigmond szatmármegyei főszolgabíró emelte a negyedik poharat. Ő a keresztet, akár ki húzta is hátára, letörli. Ő a történelemből azt tanulta, hogy Magyarhon, midőn nem a szív, hanem az ész politikáját követte, mindig (?) bukott, és ha most is a magyar nemzet nem érezve az ő szívéhez forrott s hazáját minden vész közt megtartó megyei élet municipiumait, feláldozza azokat az ész politikájának, megösendítette a halálharangot, s megásta sírját magának. A szív a baloldalon van, a ki tehát a szív politikáját követi, az a baloldal politikáját vallja. Szatmárnak vérék szíve, midőn látja, hogy a kormány s országgyűlési többség a megyei élet municipiumait akarja megsemmisíteni (a mi nem áll), ő tehát a megyei önkormányzat megtartásáért vérző (ah!) szívnek, tehát a baloldali politikáját követi; éppen azért felkéri e kapitányság lelkes fiait, hogy a hideg ész politikájának hideg Kővárból bontakozzanak ki s a haza szabad fejlődését egyedül intéző megyei önkormányzatunk megtartásáért, az érezni s vérzeni tudó szív politikáját követve, az országgyűlési baloldal mellett szatmármárkodjanak.

A főkapitány úr a komolyabb politikai irányt vett toásztróaszt Tallérosi Zebulonnak eme játszi szavaival zártak be:

„Ne szatmármárkodjatok és ne heveskedjétek, mert bízom ádig törjétek a borsód miniszternik urrad alá, hód ud megfijétek, hód még egírnkú is bebujjátok!”

Nagy, nevezetes s vig, kedélyes beszélgetések közt az ebédnek s politikai nyíltabb vitának vége lett. Ezek szerint mind a kővárvidéki közgyűlés tanácsotermében, mind a főkapitányi díszbédon történt tanácskozások- s politikai pohárköszöntésekből tisztán kiviláglik, hogy Kővárvidék közönsége teljesen osztja az országgyűlési jobboldal politikai véleményét.

Bíró Sándor.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése nov. 18-án.

A miniszterek közül megjelent: báró Eötvös, b. Wenkheim, Horváth, gróf Mikó és Gorove. Az utolsó ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnök néhány kérvényt mutatott be, melyek az illető bizottmányokhoz utasítottak. Elnök néhány szóval jelenti, hogy holnap ő Felsege, kegyes királynék, nevenapja van, s a ház meggyűződését véli tolmácsolni, midőn e ház nevében a miniszter urakat felkéri, hogy felséges asszonyunknak az országgyűlési szerencsekívánatait tolmácsolják; mit a ház helyeslés és pillanatnyi általános éljenzéssel elfogad. Napirendre a közzvaldó kérelme tárgyában kiküldött 10-es bizottmány jelentésének tárgyalása volt kitűzve. Midőn az e tárgyra vonatkozó iratok a napi jegyző által felolvasztattak.

Nyáry Pál a ház általános csendje közt emelt szót. A szönyegen levő tárgy iránti érdekelt-ség naponta nőtt, mert most nem egy, hanem 3 sajtópör van folyamatban. E perek nem az egyes képviselők, hanem az egész törvényhozó testület sérthetlensége ellen vannak irányozva. A jelen eset előzetes eset és így óvatosságnak kell lennünk. — Két részre osztom nézeteimet s így először azon módokról szövegek, melyek szerint ily esetekben el kell járni, s másodsor arról szövegek, vajon van-e elég ok arra, hogy Bösörményi László képviselő társunk ellen a közzvaldó óhajának eleget tegyünk. Az első pontra elfogadom a 10-es bizottmány jelentésének első részét, a második résznél azonban azt kell mondanom, hogy a közzvaldó okai nem elégségesek kívánsága teljesíthetése. Valóban, jelenlegi sajtótörvényeinknek, hogy valóban drakóiak legyenek, csak az bírányzik, hogy a szerkesztő, az ismert szerző, ciklikéért is felelősségre vonattassék. (Közbeszólás: furesa, ki legyen felelős, mint a felelős szerkesztő.) Ugy tesz a közzvaldó, mint Schölyk, kinek Antonio testéből egy font hársa szücsége van, és csak mint ilyent tudom a vádat tekinteni. (Ellemondás, nevetés.)

Horváth Lajos, a 10-es bizottmány előadója, szöl már most, s tökéletesen helyesli előtte szölő azon nézetét, hogy jelen előzetes esetben igen óvatosan kell eljárni. A bizottmánynak eljárása és a vezérelvek felállítása tökéletesen indokolt, mert kelle, oly elveket felállítani, melyek szerint jövében eljárni lehessen. Valóban a hatalom mindazon törekvést vissza kell utasítani, melyek az egyes képviselő és a ház immunitását sérthetné; de nem óhajthatom azt, hogy, ez a képsíslöt mindenre jogossítsa. (Általános helyeslés.) Az 1848. sajtótörvény 33. szakasza tökéletesen igazolja a közzvaldó eljárását. A törvény magyarázása jelen esetben nem tartozik e ház feladatahoz, mert ez az esküdtisékek dolga. Arra, a mit a közzvaldó kér, Nyáry Pál elmélete szerint is, meg van az összefüggés, én tehát a 10-es bizottmány jelentéséhez ragaszkodom.

Halász Boldizsár: A kormány nem veszi jó neven, ha ellene irnak. Ne tegyünk ugy, mint a cigány, ki midőn csűf nejt valaki ócsárolta, azt válaszolta: „nézd csak az én szememmel és szépnek fogod találni.” Hosszabb beszédéből a nagy zaj miatt, mit sem lehetett hallani, s csak gyakori nevetést hallhattunk.

Váradi Gábor: Ha Nyáry Pál után szöt emelek, az nem azért történik, mintha azt hinném, hogy érveim a ház határozatára befolyást gyakorolnának, hiszen a jelen kérdésben alig lehet közünk véleménykülönbség, hanem azon örömmel kifejezésére emelem szavamat, hogy közénk a pártellenszenv be nem toladott. A képviselőház és annak tagjai sérthetlenségének határait a 10-es bizottmány czélszerűen körvonaloza. Meglehet, hogy vannak, kik ezt nem tartják kimerítettnek, de ennek tágitása vagy kisebbitése által hibába esnénk, és így én e jelentés első részét magaménak valom; de nem oszthatom e jelentés második részét a megváltozott viszonyok miatt, s miután az incriminált ciklikirója már is nyilatkozott, azt el nem fogadhatom. Azért kérem a t. házat kimondani, hogy a bizottság által körvonalozott érvek mellett, Bösörményi László ellen indítandó sajtópörre semmi törvényes ok fenn nem forog.

Zichy Antal: Igaza volt Nyáry Pálnak, midőn azt mondá, hogy a jelen kérdés nem pártkérdés, hanem igen fontos kérdés. Óhajom és kívánom, hogy mielőbb az immunitást körvonalozó és meghatározó törvényjavaslát adattassék be a háznak. Bevallom, hogy abból, a mit Halász képviselőtársam beszédéből hallottam, azt kelle hinnem, hogy esküdtiséki tárgyaláson vagyok jelen, de minthogy tudom, hogy országos ülésen vagyok méltó indignációval fordultam a fejtegetésektől el.

A 10-es bizottmány jelentése gondosan került az objectiv és negativ álláspontot, s így csak egy szavazattal annak pártolását járulok.

Madarász József: (Zajos elláll, szavazunk!) Szenvedélyes és ellenszenv nélkül (?) akarok e tárgyhöz, mely nem pártkérdés, szövegni. Ugy látszik, hogy vannak, kik azt is, mi e házhoz tartozik, az esküdtisékekhez akarják utasítani. Figyeljünk mind arra, a mi a mentelmi joghoz tartozik. Természetesen ellenkező véleményben vagyok a t. képviselőkkel, s Nyáry Pál indítványára szavazok.

Erre az elnök felteszi a kérdést, de ehez Bónis, Ghiczy, Szász Károly és Ivánka stb-en szövegtak, minthogy a baloldali tagjai azt óhajták, hogy a kérdés két részre osztassék, t. i. hogy a felett szavaztassék, vajon a 10-es bizottság által felállított alapelvek alkalmazása helyes-e, vagy sem minthogy magunkra az alapelvekre véleménykülönbség nem létezik; a jobboldal pedig ugy kívánta a kérdést feltétetni, vajon a ház a bizottság jelentését pártolja-e, vagy nem. E nézet mellett záradékol Horváth miniszter úr is nyilatkozott, és szavazás által így is lön a kérdés feltéve, s minthogy 21 képviselő a névszerinti szavazást kívánta, ez megtörtént, melynek eredménye az volt, hogy az összes képviselők közül

183 képviselő a bizottság jelentését elfogadta; míg ellenben

88 an azt el nem fogadták;

119 pedig az ülésen jelen nem volt, s 6 nem szavazott.

S így a perbefogatósi engedély megadása a ház határozataként kimondatott.

Levelezés.

Alsó-Fehérmegye, Nagy-Enyed, nov. 13. 1867. — Mult vasárnap délután kísértük öröknagymamra városunk és megyénk egyik legderékabb fiát, Virágbáti Farkast, a helybeli nemes tanács és reformált egyház ritka talentum, szeplőtlen jellemű s ernyedetlen szorgalmu főjegyzőjét. Hogy mit vesztének az elhunyt jeles férfiban a nevezett testületek, mit vesztett e sokat szenvedett város és vidék, mutatá az általános megdöbbenés, melylyel halálának híre mindenhol találkozott; mutatá a nagyszerű részvét, mely koporsóját kísérte. Ott volt a megyei és városi összes tisztikar, minden felekezet előljárósa, az egyetemes polgárság, a főtanoda ifjúsága, melynek ének- és zenekara vezeté a roppant gyászmenetet. Az egyházban nt. Incze János, a sirnál t. Szilágyi Farkas ref. lelkeszek tartának az elköltözött érdemeihez méltó gyászbeszédet.

Vesztésünket nagyságát, a polgárság rokonszorgalmait híven tolmácsolja a necrológ, (melyet már mult számunkban közöltünk.)

Hátszeg, nov. 11-ken, 1867. — Kertületi es-peresünk, kinek beigtatásáról augusztus havában a t. cz. közönséget értesítém, october hó közepén hivatalos körútjára megindult és a kertületében levő plebániákat és iskolákat nagy pontossággal szemügyre vette s megvizsgálta. October 30-kan többen e vidékről éppen Dévára gyűltünk a kaszinó javára rendezett táncmulatságban résztvenni, a mulatság után történetesen még egy pár napot ott tölték és tanuja lettem az értekezletnek, melyet György István esperes urunk a dévai iskola ügyében tartott és a melyben báró Józsika Geiza ő nsga is résztvett. Megemlített az esperes, miszerint igen czélszerűnek tartaná, ha a dévai nemzeti iskola még egy tanárral ellátnának, hisz jelenleg Déva városa levén Hunyadvármegyének középpontja, honnan az egész megyébe szétszórják nemcsak a közigazgatás, hanem a civilizatio is, illő, hogy rendezettebb iskolával bírjon. Szavai viszhangra találtak, a jelenlevők azonnal ajánlatokat tettek az üdvös czél előmozdítására. Báró Józsika Geiza volt az első, ki holtiglan évenkénti 40 frtot felajánlott, Másvilági Izák polgármester évenként 15 forintot, Kenderesi Mihály egy évre 20 frtot. Rajnai ügyvéd 20 frtot, Góla Mózes főbíró 6 frtot. Azután egylet alakult össze, melynek czélja leend az ajánlatokra még másokat is fölhívni, és az összegeket biztosítani.

Folyó hó 9-re Hátszegen a leánynevelde javára bált rendeztetett a fentiszelt esperes, melyben a vidékiek részt vettek. Buda Eduárd ugyancsak ama növelde javára egy sajátkezűleg készített állótkrüt kisorsolt, melyből a most említett nemes czél 30 frtokat kapott, továbbá gróf Tholdy-Horváth Lajos a személye és grófnéja számára küldött két báljegyért 20 frtot adományozott.

Valóban köszönetet nyilváníthatunk e szép adományokért!

Ez alkalommal ki kell jelentenem, hogy a hátszegi intelligencia között egy sem találkozik, ki ama handabandázásokat osztaná és pártolná, melyeket bizonyos patak mellett szállásoló idei october 6-áról Donosor (talán Domnisor) álnév alatt közzétett a „Magyar Ujság“-nak 173-dik számában. A vakmerő firkász ama cikkből olyan személyeket veszen bírálat alá, kik a szellemi nagyságban oly messze állanak tőle, mint Pest Szálláspataktól.

Életmózanatainkról időnként holmit közleni fogok. *) Várhelyi.

*) Köszönettel fogadjuk.

Szerk.

KÜLFÖLD.

OLASZORSZÁG. A conferentiára vonatkozó sürgöny, miképp az minden oldalról megerősített, csakugyan nem tartalmaz semmiféle határozott programot. A sürgöny egyszerűen csak azt nyilatkoztatja ki, hogy a római kérdést czélszerű volna conferentiában tárgyalni.

Florenzából érkezett levél szerint nov. 12-éig Olasz- és Franciaország között még semmi megalapodás nem történt az alapra nézve, melyen a kérdés megoldását kieszközölni szándékoznak.

Az „Italia“ legutóbbi számában egy cikket közöl a római kérdés tárgyában, mely azon nézetből indul ki, hogy az a legújabb események által nem oldatott meg, csupán rövid időre elhalasztott. De mielőbb meg kell azt oldani, és pedig vagy egy európai conferentia előtt, vagy az olasz és francia kormány kölcsönös egyetértése folytán. Hogy azonban a megoldás sikeresen történhessék, szükséges, miszerint az olasz nemzet Európa előtt egyesülve, tömören nyilatkoztassa ki akaratát. „Olaszország legtekintélyesebb és legbiztosabb szövetségese — folytatja tovább az „Italia“ — Európa szabadulvú közvéleménye: azon kell tehát lennünk, hogy e közvéleményt el ne idegenítsük, sőt annak nyomait szerezünk azáltal, hogy czélunk elérésében tántoríthatlan, egységes nemzetnek bizonyítsuk be magunkat.

A titúteések — írja a „Nordd. Allg.“ egyik florenzi levele — két nap óta kissé elcsendesedtek Olaszországban.

Jól lehet, ama remények, hogy a francia közbeavatkozás nemokára végét fogja érni, nem egyhamar mennek teljesedésbe. A francia csapatok ugyanis, a helyett, hogy összpontosítsanak magukat s készüljenek vissza Franciaországba, naponként nevelik erejüket s mindinkább terjeszkednek. Civita-Vechiában oly nagy mennyiségű hadiszerek érkeznek, hogy az ember azt véli, valamely nagy csata előestéjén áll.

A „Daily News“ Mazzininak az olasz néphez intézett legújabb proclamációját közli. E nyilatkozatban, mely nov. 8-án kelt, Mazzini inti az olasz nemzetet, hogy állhatatosan hi maradjon azon dogmához, mely szerint Róma Olaszországhoz tartozik; azon dogmához, melyet Európa legnagyobb szellemei Dantetől Byronig, Caesartól Napoleonig egyformán hirdettek. Fölvívja az olaszokat, hogy húzzák meg a vészharangot a nemzeti háborúra a betolakodó idegenek ellen és szabadítsák meg magukat azon kormánytól, mely őket megbecsületlenítette és elárulta, és a mely kormány Garibaldi tábornokot kétszer befogatta.

Ezen erőlyes hangú proclamációk mellé igen jól illenek a hadikészületekről szölő hírek, melyeket a „Movimento“ hoz E lap írja: A hadügyminiszter három tábor felállítását rendelte el Nápoly, Puggio-Mereto- és Florenzben. Mindenik táborban 25,000 ember helyeztetik el, kik egészen felszereltnek és Cialdini parancsnoksága alatt fognak állni. Lovak vásárlására a kormány szintén kiadta már a rendeletet.

FRANCZIAORSZÁG. A könyvpiacra oly nagy zajjal előre hirdetett „III. Napoleon és Európa“ című röpirat összeszeriottt kivonatban a következő tartalommal bír:

Első része általánosan véve rajzolja Európa helyzetét. Azt mondja a röpirat, hogy Európa jelenleg komoly válságon megy keresztül; minden országnak megvan a maga megoldandó kérdése: Oroszország a lengyel-, Törökország a keleti kérdéssel, Ausztria a dualizmussal és federalizmussal, Dánia az észak-schleswigi-, Németország a majnai-, Anglia a feni-, Olaszország a római kérdéssel bajlódik, s az utóbbinál az egész kath. kereszténység, az egész civilisált világ érdeke van. Mindezen kérdéseket meg kell végre oldani, mivel azoknak még tovább halasztása súlyos zavargásokat okozhatna. Ezen kérdések nagyobb része csak Franciaország által, vagy Franciaország hozzájárulásával oldathatik meg. Franciaország a gondviseléstől azon rendeltetést kapta, hogy a haladás történetében előljárjon. Most már eljött az az idő, a midőn ki kell mondani a határozó, a múltat megvilágosító, a jelent meghatározó és a jövőt kijelölő szöt. És ezen szö, mely csak Franciaország által valósulhat meg — így hangzik: béke!

A második fejezet azt mutatja ki, hogy milyenek kell lenni annak a békének. Franciaországra nézve dicsőséggel kell, hogy járjon az, s a lakosságnak elégtételt, a kormányoknak biztonság kell hogy nyujtson. A béke biztosítékai a következő pontokra támasztvák: 1) A Németországban megtörtént, vagy most történő átalakulások teljes és rokonszenves elfogadása; 2) lelkiismeretes keresztülvitele a szept. 15-ki szerződésnek, avagy egy hasonló biztositék formulázása; 3) előrehaladó kifejlesztése az 1867. jan. 19-diki levélben foglalt szabadulvú eszméknek.

Ezen program által kibékíthetni véli szerző a demokratiai törekvéseket a Franciaország s Európa túlnyomó többségét képező conservativ eszmékkel, s a békét hosszú évek soráig biztosíthatóan tartja; — szerinte ezen program magában foglalja „azon jó, azon hazafias politikát, amely a császárnak s Franciaországnak fennen hirdetniük kell.“

A császár trónbeszéde a törvényhozást e hó 18-án történt megnyitását hűvös irányu. A rajánálú tények elismerendők, s a felsége mindaddig beavatkozni nem kíván, míg Franciaország érdeke és méltósága ez irányból fenyegetve nincs. Hanem ezért igen czélszerűnek látja a hadsereg tökélyesbítését. A Rómát illető eljárás kikerülhetlenségét kiemeli, s a béke iránti reményét kifejezvé, az ország belügyeire tér.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Királyné ő Felségének, névünnepe alkalmával, Grammont hg fejezte ki a francia császári pár jó kívánságait, s virágbokrotát nyújtott át.

— A helybeli kir. jogakadémián alakuló jogi önképző-egylet alapszabályai elkészítésére f. hó 7-én kiküldött 15-ös bizottmány munkáját befejezvé, vasárnap, f. hó 24-én délután 9 órakor az akadémiai épület egyik termében tartandó közgyűlésen javaslatát előterjeszti, mire az akadémia polgárai nevezett bizottmány által meghívataak.

— Az erd. muzeum-egyesületnek szerdán, nov. 20-án d. u. 5 órakor tartott tudományos ülésében először Hermann Ottó múzeumi conservator szölt röviden muzeumunk Franzenau-féle lepkégyűjteményéről, melyben a hazai fajok száma, a Pittner Gáspár úrnál lévő s általa közölt eredeti jegyzetek szerint negyvennel és néhányval több, mint ezen tárgyról régebben tartott értekezésében számított volt, úgy hogy e jeles gyűjtemény erdélyi lepkéfafajainak száma valószínűleg az ezert meghaladja. Ezután Fénylő Henrik muz. titkár olvasott fel mutatóványokat XVI-dik századi, hazánk fia Debreczeni László eredetileg latinul írt s az értekezés által magyarra fordított és tudományos észrevetésekkal és magyarázatokkal kísért kéziratából, mely az Erdélyben akkor divatozott aranyolvasztási és pénzverési műtetteket tárgyalja s muzeumi kéziratunknak bizonyosan egyik legbecsebb darabja. Közönség feltűnő csekély számmal volt jelen. Az érdekes értekezést a muzeum-egyesület évkönyveiben a szakíróiák bizonyosan élvezettel és tanulsággal fogják olvasni.

— Hírlik, hogy jogakadémiánk eddigi köztiszteltben álló igazgatója Istvánffy Pál ez állásáról lemondani készült; leendő igazgatóul most ezt, majd amazt emlegetik, a nagy véleménykülbség azonban, jelenlegi akadémiai tanár, Berde Áron, mint legilletékesebb körül őszpontosul, ki ezen fontos állás betöltésére valódi hivatással is bír. Részünkről kinevezésétől örömmel üdvözlünk.

*) Szathmari Ferencz érdekes előadását a párisi világtárlatról a mult vasárnap be nem fejezhetvén, holnap nov. 24-én d. u. 3 órakor fogja folytatni s befejezni az iparosok egylete helyiségén.

— A m. vásárhelyi ev. ref. főtanoda tanári karakövekező necrológia jelenti kitűnő jogtudósunk, Dózsa Elek halálát: Sűrűn sujt a fejse a százados tölgy tövére; tompán viszhangzik a reneteg; távolra látszik: miként ingadoz a fatető; egy roppanás a századosokra számított élet porban hever. . . Hetek óta érkezik hozzánk a hír szárnyain, a fővárosból: Dózsa Elek nagy beteg! Minden nap új reményt, új csüggedést hozott. . . Marosvásárhely polgárai: követjüket; a pesti honatyák: egyik alelnökjüket; a marosi reformált egyház megye lelkészei főgondnokukat; a marosvásárhelyi főtanoda ifjúsága: szeretve tisztelt tanárát; mi tanártársai: legjobb barátunkat feltettük. S hát a család, mely itt szomszédunkban kesereg! Oh! a családi fájdalom más lapra tartozik! . . . És elvégre tegnap este elérkezett hozzánk az utolsó zuhanás dörgése: Dózsa Elek meghalt! Két évvel ezelőtt távozott körünkől a halála napján, november 19-én, megnyitott kolozsvári országgyűlésre. Tizenöt évvel ezelőtt, november 25-én, érkezett haza idegen országból, a hazáért szenvedett fogságból, övéhez; ezt a napot évenként meg szokta ünnepelni, családja, barátai körében. Most is haza kívánczozott; most is érkezében van; de jaj! szomorú lesz a találkozás; utolsó lesz ez az ünnep: vele, nélkül! . . . A marosvásárhelyi reformált főtanodának, melyet családja benne negyed- és most fiában ötödizig, megszakadás nélkül szolgált: 41 évig volt egyik leghivebb, legbuzgóbb, legfelelhetlenebb tanára. Bizony, nagy veszteséget jelez ott; az a kapu fölött lengő gyászlobogó! . . . Nekünk, pályatársainak, jutott részünkbe az a szomorú kötelesség, hogy a közös mély fájdalomnak hangot adjunk és a részvevő közönséget szeretett halottunk gyászünnepeire meghívjuk. Marosvásárhelytől, 1867. november 20-kán.

— Dalszintársulatunk egyik tagja, Palatka Gábor, f. hó 20-kán meghalt. „Honvéd volt és színész!” így szölt a gyászjelentés, s e két szóban van egész élettrajza. — Igen szép temetése tegnap folyt le. A fáklyákat színésztársai vitték. Koporsóját, nagy résztvevő közönség mellett, a volt honvédek kísérték.

— A zágábi országgyűlésre történő választásokról a „P. L.” Zágárból azon ürvendéses hírt vette táviratilag, hogy biztosítva van, mikint a választások egész Tótországban és Szerémben unionista szelleműek lesznek s Zágárbán

is hasonló eredmény várható. A zágábi országgyűlés összehűlése jan. 1-re várható.

— Fiuméből távirják, hogy a horvát országgyűlési választásoknál a buccari kerületben az unionista párt jelöltjei, fényesen győztek az unionellenes párt jelöltjei ellenében.

A „Pesti Napló”-nak is feltűntek a szavazásoknál hiányzó képviselők, s kérdi: vajon miért választanak a kerületek képviselőket?

— Türr altábornagy f. hó 12-éről egy levelet intéz a „Hon” szerkesztőségéhez, melyben a nemzeti honvédelem szervezését hazánk s a birodalom legstürgebb teendőjéül állítja fel. Terv gyanánt küldi e tárgyban Garibaldihoz intézett egyik levelét, melyben legcélszerűbbnek találja három hadkeretre osztani a honvédelmi erőt. Az első keretet képezné a tulajdonképpeni rendes katonaság, mely csak 3 évre lenne beállítandó; a 2-dik és 3-dik hadkeretet képezné az otthon legálább minden héten egyszer gyakorolt fiatalaság s minden fegyverfogható férfi; mely intézkedéssel, mint az altábornagy igen helyesen megjegyzi, el lenne érve az, hogy a nép megszokván a katonakodást, eziránti ellenszenv is elenyészne. E terv szerint a lovasságot a nálunk úgynevezett persecutorok képeznék, s legalább két századnak minden megyében kellene lenni, (megjegyzendő, a terv eredetileg Olaszországnak volt ajánlván). E békés időben csendőrségi kötelességet végző lovasság idönkint, több megyéből összevonva, hadi gyakorlatokat tartana, s így háboru esetén az állam gyakorolt lovassággal rendelkezne. Türr Európá válságos helyzetére hivatkozva, ismételtlen ajánlja e tervet, úgy az uralkodó, mint a nemzet figyelmébe.

— A pest-budai honvéd-egyesület e hó 11-kén közgyűlést tartott. Először is új elnököt és jegyzőt választottak — és pedig elnöké közfelkialtással Klapka György tábornokot („a honvédek díszét,” mint a jegyzőkönyv mondja), első alelnöké Gorove Antalt, másodiká pedig Szekulics Istvánt.

— A görög királynak, ki alig 16 éves nevével f. hó 18-kán utazott el Bécsből, ő Felsége személyesen nyújtá át a Szent István-rend nagykeresztjét.

— Pozsonyban nagy feltűnést okozott Sz. József, m. vásárhelyi születésű joghallgató öngyilkossága. A szerencsétlen a Duna partján agyonlőtte magát, oly helyzetben, hogy holtteste a vízbe hullt. Szorult anyagi viszonyait mondják kétségbeesett lépése okául.

— Bécsből írják: E héten végződik a tanszak a hátultöltő fegyverek elméleti és gyakorlati kezeléséről, melyre minden hadosztályból be rendeltettek tisztek Bécsbe; s ezek visszatérnek csapataikhoz, hol most hasonló módon megkezdődik az oktatás. Sokan meg lesznek lepetve a cél-lövészeti próbák sikere által. Tapasztalás bizonyítja ugyanis, hogy gyakorlott lövész a Wánzl-fegyverrel egy perc alatt 18—21-szer löhet; az tehát fellette áll mindenesetre a porosz gyűtűsfegyvernek, számba sem véve azon megakadást, mely ez utóbinnál a tü elnyálasodása által beállani szokott. Ha a szállítási határidők pontosan megtartatnak, úgy február végéig elegendő hátultöltő fegyverrel bírand a hadsereg háboru esetére is. Hosszabb idő szűk-séges a Wörndl-rendszer szerinti egészen új fegyverek elkészítésére (a Wánzl-félek csak az eddigieknek átalakításai); azonban másfél, legfeljebb két év alatt a Wörndl-féle is elkészül tömegesen, vagyis az egész hadsereg fölfegyverzésére, s a Wánzl-féle akkor a honvédség számára marad. Mint állítják, egy amerikai 70,000 Wörndl fegyver szállítást vállalta el; Wörndl maga 10,000 darabot szállít a saját, 50,000-et a Wändl rendszere után. Ugyszintén megrendeltetett Amerikában 80 Gatling-ágyu (hat csövű). Másrészt megjegyzendő, hogy idegen hatalmak ismét oszták iparosoknál rendeltek nagy számmal új fegyvereket. A Wánzl-fegyvert annak idején valóban igazságtalanul bántották; legyen bár eredeti eszme, vagy angolnak (Monsthorom-nak) utánzása, olcsósága tekintetéből (egy régi fegyver átalakítása 9 o. é. forintba kerül) kétszeresen nyereségnek tekinthető.

— A Perczel által összehívott honvédértekezleten határozatba ment, hogy feliratilag kérdés intéztessék a miniszteriumhoz az iránt: szándékozik-e és mikor törvényjavaslatot terjeszteni az országgyűlés elé a nemzeti hadsereg felállítására nézve? A felterjesztés átadására Perczel Mór és Klapka György tábornokok bizattak meg. Az értekezletben 32 volt honvéd országgyűlési képviselő vett részt.

— Gróf Bethlen Olivér alezredes felhívást intéz a magyar ifjúsághoz, melyben őket az ismeretes „Oktató levelek” tanulmányozására buzdítva, így szölt: „Mi öreg honvédek végül, kik 1848—49-ben vértettünk a hazáért és 18 évig túrtúk, részint a rabságot, részint a nyomort és elnyomást, saját magunk után ítélve bízunk a magyar ifjúság lelkesedésében. Mi tudjuk, hogy a mely pontjára a hazának veszély idejében kitűztük rongyolt zászlóinkat, körülile fog seregleni az egész magyar nemzet a baka, király és alkotmány védelmére. Az egész hazának pedig és főként a magyar ifjúságnak nem csekély dícsőségére váland, ha a veszély órájában a magyar kormány így szólhat: „Hadseregem ugyan még nincsen, de lehet 3 hó

alatt, mert van nemzeti tisztség minden mivelt pagyar ifju egy kész honvéd.”

— A g. k. vallásu orsz. képviselők, a legközelebbi napokban Pesten tartott értekezlete a „P. C.” szerint következő pontokban állapodott meg: 1) A g. k. metropolitaság törvénybe ígtattassék. 2) A g. k. és a szerb hívek, a korona jogai, nek megóvása mellett egyházi, iskolai és alapítványi ügyeiket, idönkint tartandó külön congressusai- kon önkormányzatilag rendezhessék, azokat önállón kezelhessék és igazgathassák. 3) A miniszterium az 1865-ki szerb congressus egyházi isk. és alapítv. határozatait szentesítettén, szerb congressust hívjon össze. 4) Ugyanily ügyekben a románok részére is hívassék össze congressus. 5) Az 1848. XX. t. cz. 8. §-ának ezekkel ellenkező határozatai hatályon kívül tétessenek.

— Egy családi dráma, melynél meghatóbb nem képzelhető, fordult a napokban elő Bécsben. A belvárosban lakó H. G. magánzó leányának 1864-ben szerelmi viszonya volt egy ottani tizlet könnyvivőjével, melyet azonban a leány atya ellenzett, s leányának kedvesével való minden további érintkezését megtiltotta. A férfi ezt annyira szívére vette, hogy előbb öngyilkossági kísérletet tön, ez által állomását elveszté, s végre a mexikói legióba lépett. Az utolsó mexikói szállítmánynyal most mint nyomorék, betegten tért vissza Bécsbe. Egy golyó szétzúzta jobb lábát, s a láb felemészte utolsó erejét. Több barátja támogatta, segítette őt, s ekkor egykori kedvese, kinek atya időközben meghalt, s őt átalános örökösévé tette, megtudta hazajöttét. Hozzá indult, de a viszontlatás annyira megráztá a csonka vitézt, hogy életét kezdte felteni. Az orvos a nőt a beteg közel végére figyelmeztette, s ez a haldokló kívánságra ráállt, hogy vele megesküdjék. Mult szombaton történt a szerencsétlen fiatal ember halálós ágyánál az esküvő. A beteg alig 12 órával élte túl gyászos menyegzőjét.

— Tanulók tüntetése az orosz kelet-tengeri német tartományokban. Az orosz kormány, hogy lehetőleg gyorsan russificálja a német tartományokat, parancsot adott, mely szerint a balti tartomány minden német iskolájában az orosz nyelv hozandó be tanítási nyelvvül. Ez okból Rigában és Dorpatban a tanulók közt zavargások ütöttek ki. A dorpati egyetem tanulói tiltakoztak a kormány ezen eljárása ellen s nagy kommersat (diák-lakomat) rendeztek, melyben lelkes pobárköszöntésekben éltették Német- és Poroszországot. Beszélük, hogy az orosz kormány ezek folytán a dorpati egyetemet, melynek 582 hallgatója közt 400-nál több a német, be fogja zárni.

— II. Közlemény. A kolozsvári év. ref. főtanoda szegénysorsu tanulói számára f. évi oct. 1-től nov. 15-ig számadásos alá következő kegyes adományok érkeztek: a) Bú z á b a n: t. Hécei István úr (Sz. Lóna 2 véka; t. Nagy Leopold ügyvéd úr 1 véka; Rettegről következő küldemény: tizt. Köblös István úr 4 v., t. Vitályos Sámuel úr 2 v., t. Ujvári József úr 2 v., t. Péter Ferencz úr 2 v., baczai pap tiszteletes Diószegi Lajos úr 3 v., sz.-margitai pap tizst. Lénárt Sámuel úr 3 véka, összesen 16 véka. T. Herczeg Sándor (N.-Almás) 5 v., mlgs Ugron István főgondnok úr 4 v., t. Fekete István úr (Méra) 2 v., t. Kertész János úr (Sárd) 2 v., t. Szabó János úr (Boozs) 1 v., t. Vass Ferencz úr (Gorbó) 2 v., t. Gyarmathi Mihály úr (Doboka) 2 v., t. Butka Lajos úr (Csomafája) 1 v., t. Püspöki Mihály úr (M.-N.-Zsomor) 4 v., mlgs Lészai Ferencz úr (Gorbó) 9 v., összesen 51 véka. És így az első közleményben jelentett 7 véka búzával együtt bevettünk ez iskolai évben 58 vékát. b) Pénzben: t. Szász Károly úr (Kolozsvár) 2 frt, mlgs Ocsvai Ferencz úr 1 frt, nsgos Zsigmond Elekné úrasszony 5 frt, t. Lányi Károly úr (Dés) 2 frt, t. Bíró Sándor úr (Csernafalva) búza áraban ujabban 3 frt, t. Barabás Tamás úr saját s az ördögös-füzési nemes ecdésia pénztára részéről 4 frt, t. Bodor Bertalan úr (Szamosújvár) 10 frt, tizst. Dózsa Imre úr (Kérő) 1 frt, gr. Csáky Györgyné ő nsga (N.-Almás) 10 frt, Berkeszről: t. Czira Miksa úr 1 frt, t. Horváth Ferencz úr 2 frt, t. Ignác Sándor úr 1 frt, mlgs Katona Miklós úr 5 frt, t. Békési György úr 1 frt, t. Dezső Lajos úr 1 frt, Czombor Alajos volt honvéd hadnagy úr (N.-Bánya) 1 frt, t. Péchy László úr (Czikó) 2 frt, mlgs Patáki Dániel orsz. főorvos úr 5 frt, t. Nürtsán József úr (Szamosújvár) 2 frt, összesen 59 frt. Első közleményünk 41 frtjával 100 frt. Midőn szerencsém van a fennebbieket a kegyes pártfogókkal és a n. é. közönséggel közleni, egyuttal bátor vagyok szegény sorsu tanulóink ügyéért kegyességükhez, részvétükhöz ujabban is tisztelettel folyamodni. Hogy az első közleményben jelentett 90 pár cipőt naponta kiosztthassuk, arra mindennap 3 véka búzára van szükségünk. Pedig még így is több tanuló sóvárogva nézi a másoknak osztott kenyeret. És mi mint a kimutatásból látható, e kiosztásra maholnap képtelenek leszünk, ha nem segít kegyes pártfogóink buzgósa. Mely tisztelettel felkérjük azért unjonnan is t. ivartóinkat, méltóztatassanak minket, szegény tanulóinkat az azokra írt becses ígéretekkel, küldött kegyes adományukkal mielőbb megörvendeztetni, jóra törekvő ügyünket nemes barátjaik körében is melegen ajánlani. Előjárásuink természetben és pénzben a legkisebb adományt is, mely iskolánk virágzását a részvét bármely kis melegével előmozdítja; tisztelettel fogad s jegyez

be örök emléktül. Kolozsvárt, 1867. nov. 16. A kolozsvári ref. tan. előjárósága nevében Kócsi Károly, tanár.

Nemzeti színház. Hétfőn, nov. 18-kán: „Lucia.” Élvezetes est, mit leginkább Huber Idának köszönünk, bár Reszlerről sem állithatni, hogy meglevő hangját ne elég dícsérendőleg kezelte volna; sőt tapsot is aratott. A zenekart hasonlóan elismerés illeti.

Kedden, nov. 19-kén: Priell Péter jutalmán „A vas álarczos,” francia dráma 5 felvonásban, tehát elég hosszú, hanem azért a közönség figyelmé folyvást feszült volt, mi a valóban megragadó jelenetek mellett a szereplők érdeme, s különösen a jutalmazott a legkedvezőbb véleményt költé fel maga iránt. Szerepe azok közé tartozott, hol különösen fiatal színész igen hamar a túlzás örvényébe sodortatik, mi nála nem történt meg; Szépnével együtt gyakori taps jutalmazta. Uj házyt e szakmában, ha emlékeztünk nem csal, nem igen láttuk, s bár helyét meglehetősen betölté, sőt több helytt meglepően helyettesíté az önfeláldozó barátot, kiváló tehetségének más szerepkör nyújtja a bokrosabb babért. — Közönség lehetett volna sokkal nagyobb számmal.

Szerdán, nov. 20-dikán: „Falura kell menni,” vígjáték 3 felvonásban. Csinos, összevágó előadás. A szereplők legnagyobb része kifogástalan. Taps quantum satis.

Csütörtökön, nov. 21-dikén: „Férj az a j t ó előtt,” operette 1 felvonásban, ezt megelőzte: „Egy kis szívesség,” vígjáték ugyancsak 1 felvonásban, hanem ez is elég az ilyen szíveségből. A szerzőre gondoltunk, ki, úgy látszik, csak annyit akart bebizonyítani, hogy minden törvénytudó hű férj. No hisz ebben ki sem kételkedik, s különösen az illetők nejeinek igen szükséges is elhinni, hanem a nagy közönségnek még valami egyéb is kell. — Az operettere nézt, ha megemlítjük, hogy Huber Ida, Reszlerné és Odri szerepeltek, nincs miért utána tennünk, hogy minden tekintetben sikertült.

KÖZGAZDASÁG.

A gazd. egylet választmányának szept. 28-kán és nov. 6-kán tartott gyűlésein nevezetesebb tárgyak voltak:

1. Gróf Kornis Gáspár és kolozsvári polgár Kiss Sándor 100 frt. urbéri kötvény befizetésének feltétele mellett alapító, Széphegyi Károly 8 évre kötelezett rendes részvényes tagjai lettek.

2. A n. m. miniszteriumnak a magyar föld egész területére kiterjesztendő vasut-hálózati terve véleményezés végett közöltvén, miután ezen tervrajzban Erdély specialis érdekeire kiváló tekintet van fordítva, némi módosítás ajánlása mellett örrendes tudomásul vétetett, s a munkálatok mielebbi megkezdését kérvényező felirat ment határozatba.

3. A szállészeti szakosztály által rendezett szállótárlatjelentéséből újból meggyőződött a választmány, hogy Erdély mostohább éghajlatu vidékein bortermelés végett más fajok felett kell szaporítani a kővér és leánykaszóllót; a külföldiekből a tráminert, fehér burgundit és legnagyobb mérvben kora érese és kitűnő jóboráért a barát, ruländer, szürke elävner nevek alatt ismeretes jeles és termékeny szőlőfajt elsőrendben; rizlinget pedig csak másodrendben s igen kedvező expositóban. Csemegé szőlőkből pedig a Chasselas fajokat, olaszt, Lindanuit, fehér francia, violaszin és frontignac muskotályokat. Jobb vidékeken úgy is tökélyre megy nálunk az ismeretes szőlőfajok nagyobb része.

4. Egy, az erdélyi részekben felállítandó gazdasági tanintézet tárgyában érkezett főkormány-széki s miniszterialis leiratok további tárgyalás s főképp megfontolása végett annak, hol volna legjobb helye Erdélyben egy gazdasági tanintézetnek s minő segélyforrásokat lehetne kimutatni Erdély részéről is annak felállítására végett, átadattak az e végett fennálló állandó bizottságnak, póttagokul adatrán még ezen bizottsághoz Berde Áron és Nagy Ferencz tanárok.

5. Az oct. hó 6-án tartott ekeversenyről, melynek eredménye közölve volt a lapokban, tüzetes jelentés adatván bé, úgy a rendezőknek, mint azon buzgó pártfogóknak, kik a versenydíjakat öszvetették, köszönet szavaztatott. Az adományokból fenmaradt öszszeg, ekeverseny alap czim alatt fentartandólag hasonczélra a kisegítő pénztárba lesz elhelyezve.

6. Szabó Samu tanár, párisi biztosunk, jelentése párisi utjáról az egylet költségén kinyomtatni s újví ajándékul az egylet tagjainak ki fog osztatni.

7. A titoknoki hivatalra beérkezett folyamodványok tárgyában, a folyamodók csekély számából itélve, indokoltnak találta választmány azon nézetet, hogy ez azon okból történt, mert a pályázati felhívás nem minden honi lapban, a szaklapokban éppen nem is volt közölve, a hol közölve volt is a hivatalos rovatokba volt beigtatva, melyet kevesen, az érdekeltek pedig tán nem is olvasnak, ennél fogva az eddig pályáztottak igényének fenntartása mellett a pályázat f. évi dec. hó 15-ikéig lett kiterjesztve, felkérendők lévén az illető lapok

szerkesztői, hogy ezen újabb felhívást nem a hirdetések, hanem a folyóiratok rovataiban közöljék. Egyszersmind kifejezték, hogy a jövő év elején tartandó közgyűlésen, melynek napját az országgyűlés karácsonyi és újévi szünetelési tarta- ma után lehet határozottan kijelölni, a titoknoki hivatal mulhatlanul be fog tölteni.

8. Kolozsvár városa tanácsának 1000 db. eperfa csemetét ajánlott fel a választmány; egyszers- mind a saji káptalan dékánja kérése folytán ezen káptalan körbe eső iskolákért, templomkerítések stb. befásítására 200 db. eperfacsemete kiadása elhatározott.

Közi Nagy Ferencz
h. titkár.

A „Szele“ a magyar gabonáról.

Azon tudomány folytán, melyet Magyarország segédforrásairól közöltünk, több oldalról felszólítás érkezett hozzánk, arról kérdezősködve, hogy mi- lyen volt az évi aratás, s mekkora az a meny- nyiség, melylyel Magyarország Franciaországot elláthatja.

Nincsenek más okmányaink, mint a melyeket kivonatolag olvasóinkkal közöltünk. Tudjuk mind- azonál, hogy Magyarország ez évben több millió mérő gabonát s nagy mennyiségű lisztet adhat nek-ünk. Egy barátunk Pestről Triesztbe utazván, ér-tesített bennünket, hogy a vasúti állomásokon min- den ponton felhalmozva áll a gabona Francia- és Angolország számára.

Végteleltnél sajnálatos, hogy a magyar vasúti hálózat még eddig nincs bevezetve, nemcsak hogy több gabonát szállíthatnának számunkra és sokkal hamarabb, mi az árukat mérsékelt fokon tartaná.

Ha egész Európában készen lesznek a vasút- hálózatok, s azon tartományok is be lesznek vonva, hol a gabona terem, akkor a gabona drágasága is épp úgy megszűnik, mint az éhség.

Lónyay, kit Magyarország elég szerencsés pénzügyminiszterének nevezni, a minap egy jeles beszédében kimutatta, hogy Magyarországon egy mérföld hosszúságú vasútra 19 mérföld terület esik, míg pl. Belgiumban 1 mfd vasútra 2 mfd terület, s Angolországban 1 mfd vasútra 1 1/2 mfd terület esik. Ebből látható, hogy Ma- gyarországnak mily sok vasútra van szüksége, hogy a nyugati tartományok- kal egyenlően legyen hálózva.

Ma már tudjuk, hogy a népek egymás által gazdagodnak, nem pedig egymás kárával. Mi tehát csak helyeselni tudjuk Magyarországot jelen kormá- nyának működését, midőn az elveszett idő mulas- tást akarja kipótolni, s oly eszközökkel ellátni az országot, melyek a többi európai nemzeteknek gaz- dagságot szerezhetnek.

Említett beszédében felhívja Lónyay, hogy ez évi július 2-dikán kölesre hatalmaztatván fel, 60 milliót vett fel, melyet a vasúti hálózatok ki- építésére fognak fordítani; mi csak sajnáljuk, hogy e kölesön nem előbb történt, hogy jelenleg gyor- sabban kaphatók a magyar gabonát.

Reánk nézve a magyar vasúthálózat elkészít- lése annyi leend, mint egy kereskedő hajóssereg

felállítás, könnyebbé teendő a közlekedést, s roz- termés idején közel hozza a gabonatermő vidéket.

Ennélfogva nem is kételkedünk, hogy sokkal jobb feltételek alatt fog pénzt kapni Magyarország, mintsem a mely feltételeket a pénzemberek Ausz- tria elébe szoktak szabni. Az ok nagyon egyszerű, ott a pénzt termékeny vállalatok akarják fektetni az utolsó garasig, míg az ausztriai miniszterek a kölesön pénzeket terméketlen vállalatokra pazarolták.

Jól mondták, hogy a tőke világpolgáras, de egyszersmind clairvoyant is, mely oda húzódik, hol szaporodhatik és nem marad meddőn.

A magyar gabona már megérkezett piaca- inkra, de roz aratásunk után az árakat nem szál- litotta lejjebb, mi jobban útjában vagyunk a magyar piacnak, mint a londoni, amsterdami és hamburgi kereskedők. Franciaország válságos raktára lehet a magyar gabonának — s erre csak az szükséges, hogy kellő időben jelentkezünk Pest és más nagy városok piacain.

Hivatalos értesítések kivonata.

Hirdetmény. A vegyes virginiai szivarok f. évi nov. 1-től kezdve 3 és 1/2 kr-ával áruba tételnek.

Árverés. Hunyadmegyében, Piskinczen Both Dániel fekvői decz. 5. — Kolozsvárt Bagaméri István hidelvei háza s kertje jan. 3., febr. 4. — Tordamegyében M. Rűcsön fekvőségek február 7., márcz. 23. 1868.

Felhívások. Kolozs megye büntető-törvény- széke tudatván, hogy 4 lopott lovat tartóztatott le; az illető tulajdonosokat felhívja, hogy magukat decz. 10-ig jelentsek.

UJ POSTA.

— Bécs, nov. 20. A követekháza ma a de- legatio-törvény feletti részletes vitát folytatván, az illető cikkek a bizottság s mások indítványai- nak mellőzésével a kormány által előterjesztett szö- vegezésben kétharmadnál nagyobb többséggel elfo- gadtattak. Az elnök jelenti, hogy az egyleti és gyt- lekezeti törvény a császári szentesítést meggyerte.

— Bukarest. A „Monitoru“ a következő két rendeletet hozza: „1. A képviselők gyűlése fel van osztatva, a választó testületek új választásra fognak összehívanni. 2. A senatus fel van osztatva a választó testületek új választásra fognak össze- hívni és a jövő senatus a törvényszabta korlátok között fog összegyűlni. Teriachin demissioja el van fogadva. I. Károly.“

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Nov. 22-kén: 5% Metaliques 100 frt 56.95. 5% Nemzeti kölesön 100 frt 66.50. Kamat 59.20. 1860. Kölesön 83.30. Bankrészvény 686. —. Hite- lintézet részvény 200 frt 181.60. London 10 fr st. 100 frt 23 1/2 kr 122.25. Eztist 120.25. Cs. királyi arany 5.81.

Nov. 21-kén: Földtehermentési kötvény Ma- gyarországi 72. —. Erdélyi 64.75.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(373) (1-6)

CSAK, 28 kr. fontja a háromszor tisztított mode- rateur-lámpa olajnak, finum szagtalan valódi-Petrole- umnak fontja 20 kr.

Santos-kávének fontja	64 kr.
Ceylon-kávének	72 — 84 kr.
Laguare-kávének	74 — 78 kr.
Valóságos, s nem csek elnevezett	
Cuba-kávének fontja	84, 88, 96 kr.
Finum gyöngy-kávé fontja	90 — 96 kr.
Valódi china-Thea fontja	3 firtól 6 firtig
„ orosz-Thea fontja	1 firt 60 krtól 5 firtig
Hazai-rum kupája	1 firt — kr.
Cubai-rum	1 firt 50 kr.
Jamaikai-rum kupája	2 firt — kr.
VALÓDI Jamaikai-rum kupája	2 firt 80 kr.
Friss pozsonyi-kétszersült fontja	60 kr.

KAPHATÓK:

CSIKY Testvéreknel

Kolozsvárt.

(334) (23/11) (6-*)

BOSKOWITZ A.

optikai és diszárú raktára

a gróf Rhédei-féle házban alatt a nagy kávéház mellett
KOLOZSVÁRT AJÁNLOJA:

Kettős nézőcsöveit (Opengucker)	5 firtól 100 firtig.
Távcsöveit	4 firtól 70 firtig.
Órscipitőit (Zwiker)	1 firtól felfele.

Fényképeit a legnagyobb választékban 10 krtól 20 és 40 krig. Különböző urak és asszonyok számára való fényűzési cikkeit a legju- tányosb árakban.

Mindenféle mérnöki és rajz eszközeit és ozirkalmait.

A cs. kir. katonatisztek és hivatalnok urak kaphatnak nézőcsöveket havonkénti részlet fizetés mellett.

Megrendelések mindenhol elküldetnek postai utánvét, vagy az érték előrei letétele mellett s a nem alkalmas tárgyak visszacsérletének.

Tudósítás végett.

Hasonnevi személyekkel Erdélyben sem üzlet, sem atyafiságo összekötte- tésben nem állók. A czimzetet mint fent kérjük hozzájuk juttatni.

(312) (23/11) (3-4)

POPP J. G.

ANATHERIN-SZÁJVIZE.

Valamely különlegesség eredménye, ha ezt bár mekkora fáradsággal s költséggel is lehetett elérni, bizonyos iparvagoknak mindig kényelmes eszközül szolgál a közönség megelégedésére, mi- dőn hasonló vagy épen egyhangú név alatt roz cikket olesó árért ajánlanak.

Fogorvos POPP J. G. Anatherin-Szájvize, Bécsben, Stadt, Bognergasse 2. a mely 20 év óta bel- és külföldön a legjobb ilyenmü szájító szemek van elismerve, olykülönlegesség, melynek nevét felhasználják, hogy a közönségnek legalább azon részét vezessék tévúra, a mely látszólag olesó ár által magát megvesztegettetni s kísérlettelre csábítani engedi. Mindenesetre elég egy ily kísérlet, hogy meggyőződjék az ember, miszerint 40 krtól valamely festett zagyvalékot igen, de nem a hírneves POPP-féle Anatherin-Szájvizet lehet kapni, a mely még ma is, mint ezeltől 20 évvel íveg számára 1 firt 40 kr. s így ritka mint drága tartamrészénél fogva, melyek vegyítése, daczára minden vegytani kísérleteknek, még mindig a felfaláló egyedüli titka, olesóbban elő nem állhatott.

E hirdetmény czélja megóvni a t. cz. közönséget

csalástól

A POPP-féle Anatherin-Szájviz újabb hozzáadás következtében, mely magát fényesen igazolta, 1864 óta ismét 15 évre lön kiváltságolva s az íveg és árjegy minta- és bélyeg- védelme által, külsőleg is e czim alatt:

cs. kir. legf. szab. ú. j. Anatherin-Szájviz
(k. k. a. p. n. v. Anatherin-Mundwasser)

könnyen fölismerhető. Valódi minőségben csak alólirt kiváltság-tulajdonosnál vagy az időnként közzéteendő megrendelési helyeken Bécsben, a vidéken és a külföldön kapható.

POPP J. G.
fogorvos, Stadt, Bognergasse Nro. 2.

BIZOMÁNYOSOK:
Kolozsvárt: WOLFF J., DR. HINCZ Gy. és ENGEL J. gyógyszer- raiban. Tordán: Wolf gyógyszer. Szegedben: Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabiok gyógyszer. Jekelius gyógyszer. G. Antal & C. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszer. Segesvárt: Misselbacher & Deutsch, Dániel D. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Krémer Sámuel. Déván: Bosniaki & Gergely. Medgyesen: Polbert gyógyszer. Nagy-Ényeden: Oberth J. gyógyszer. M. Vádrhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt, Bichler. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Vádrhelyt: Nagy Jakab. Büszörvényben: Lányi J. gyógyszerész. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nyiregyháza: Bertalan gyógyszerész. Szatmár-Váralján: Gerber gyógyszer.

(372) (1-3)

Elado ház és kert.

Különostortezában a sétátérre nyíló malomutezában a Filker-házzal átellenben levő, Ágostonfőle 68 számú szegletház s telek, melynek nagy kiterjedésű kertje a Szamosig lenyulik, s több újonan építendő telkekkel felosztható, egészen vagy rés- zenként is eladó. Ertekezhetni iránta felsőszénutezában 71 szám alatt tulajdonos özv. Máthé Izsákknél.

(370) (23/11) (2-3)

Zenegépeket

4-48 darabbal, melyek kőzt diszmá- vek harangjátékkal, dob- és harang- játékkal, éghangokkal, mandolin- nal, expressióval sat.

Zeneszelenczék,

2-12 darabbal, továbbá necessaire- ket, szivar- állványokat, svájci há- zacsakákat, fénykép albumokat, írósz- reket, szivartárczakát, dohány- és gyufa- szelenczékét, tánczólabokat, dolgozó asztalakat, mind zenével, továbbá székeket, melyek ha rátt az ember zenélnek, ajánl Heiler J. H. Bern-ben. Franco.

Ezen művek, kedves hangokkal minden kedélyt felvidítván, nem kel- lene hogy egy szalonból s egyetlen beteg-ágy mellől is hiányozzanak; — kész darabok nagy raktára. Javítások eivállaltatnak. Önjátzó villanyos zo- gorát darabja 10,000 frank.

(369) (3-3)

Hirdetés.

Nemes Dobokamegyében kebelezett Búza nevű helységben, a közbirtokos- ságot illető korcsmajos, 1868-dik év január 1-jétől egymástán következő 3 évre haszonbérbe adandó.

Bővebben értekezhetni Búzában az igazgatóságnál.

(327) (23/11) (7-8)

ROSENTHAL H.

bécsi glycerin vas- és vas- gyomor-liqueure.

Melyek udvari tanácsos prof. Oppolzer által Bécsben Dr. Kovács, dr. Balassa és dr. Löwy — által Pesten — kitűnő vas- készit- ménynek ismertettek el, különösen gyógyítólag hatnak gyomorhajokban, aranyérben, érgaságban, vér- biányban, rozslú táplát, görvélyes, ideg- és ingyöngö egyéneknek sath. s a bécsi cs. kir. beteg-ápolásban már több év óta jó sikerrel használtatnak. Egy kis palack ára 1 firt 35 kr.

„ nagy „ „ 2 „ — „

ROSENTHAL H.

A fennebbi liqueurek valódi minőségben kaphatók:

Segesvárt: Tentsch J. B. urnál; főraktár.

Féjvárt: Dr. Reckert „

Brassóban: Jekelius Károly „

Cs.-Szereván: Gözsy Á. „

Szebenben: Dr. Gaiser G. A. „

Nagy-Selyken: Szenczy Gábor „

Medgyesen: Wolff W. „

Kőhalmon: Nagelschmidt S. örökösseinél.

Sz. Udvarhelyt: Kunnz A. Ján. urnál.

Főraktár egész Erdélyre nézve: **TEUTSCH J. B.-nél** Segesvárt.

(374) (1-3)

Eladó tagosított birtok.

Dobokamegyében Sajó-Szent-Andráson eladóvá tettem, ottan lévő kicsiny tagosított birtokomat, mely áll tizhold és 889 □ öl első osztályú, kilence hold és 1372 □ öl második osztályú szántó földkekből, mely összesen téssen husz hold és 661 □ öl szántókat. Erdő-rész vagyon négy hold és 677 □ öl.

A szántókért mostan fizetnek haszonbért évenként kilencvennégy forint- tot oszt. értékben. Ezen kívül vagyon egy nagy kiterjedésű telek, mely külön contractus mellett vagyon haszonbérbe adva, évenként huszonegy forintokban o. ért. A ki ezen a telken lakik, tartja a szántó földkeket is a fenirt haszonbérben.

Ezen eladóvá tett birtokot, éppen azon erős joggal adom által a meg- vásárlónak, a melylyel magam bírom, mely jószágocsa már ötven esztendő- től fogva vagyon csak az én birtokomba. Nekem egyenes örökösöm nincse- nek, de ha lennének s lehetne szavuk ezen eladáshoz, annnyal kevésbé le- het szavuk az oldalas örökösöknek az érdeklött birtok eladása ellen, mert véghagyományt tenni szabad akaratomtól függ, mely az oldalos atyafiakat merőben kizárhatná, de a Successio sen lévén megnyilva, már csak azért sem lehet szavuk hozzá, de nem szólhat fel az ellen senki más is, mert én érdeklött birtokomat még senkinek se adtam el, hogy pedig valakinek éppen ajándékban dobnám oda, a képtelenség, mert szegény ember fekvő birtokot nem ajándékozgat ha esze van, mert kiszámítja, hogy annak eladásából bejövő pénz tehetséget ad a jótékony közintézetek közül valamelyiket gyá- molítani.

A fennebbieknel fogva bár mily nehézségei lennének a vásárolni szán- dékozónak, én arra azonnal felvilágosítást adhatok, és minden lehető kétsé- get eloszlatok.

Szállásom vagyon itten Kolozsvárt belsőközéputezában az 506 és 507 számok alatt

Lészai Lőrincz.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

kapható:

Irodai fali naptár

1868-dik szökő évre

katholicus és protestáns, görög-ország és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és szekérposta, távirda, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra

Ára 30 kr. o. é.

Erdélyi képes naptár

1868-ik szökő évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

A magyar kir. ministerium, s az erdélyi részek alkotmányos hivatalainak tiszti névtárával.

Ára 40 kr.